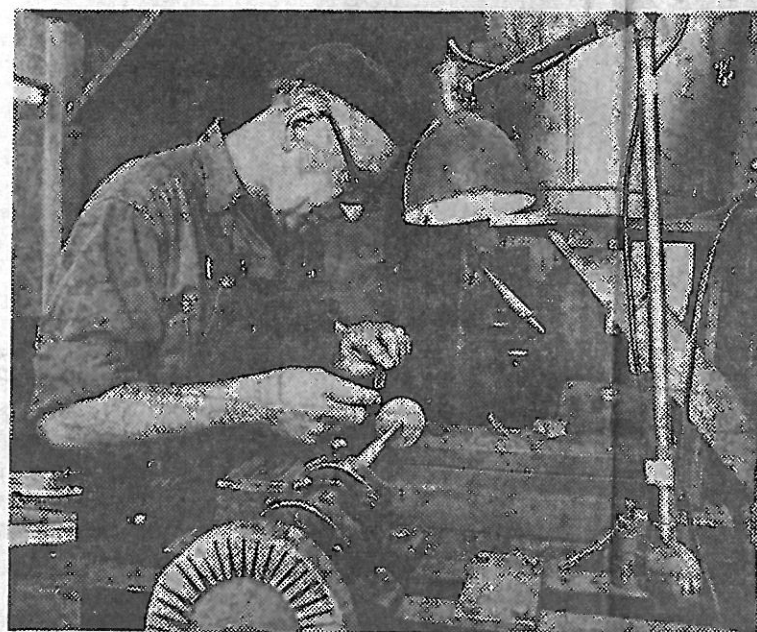

Fru Johanne Jansmark, Willemoesgade 47, Århus, har haft rulleforretning i 15 år og står stadig hver dag ved den store koldrulle, der tynges ned af sten. Jeg har mere at bestille, end jeg kan overkomme, siger hun, og mange af mine kunder kommer fra forstæderne, hvor der ikke findes rulleforretninger.

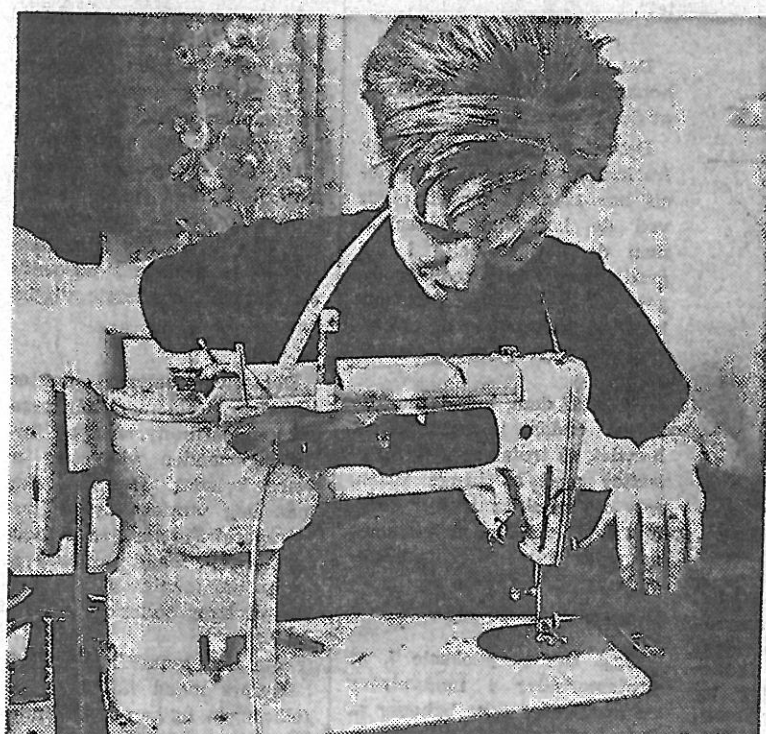
Sliber H. Schwertfeger, Fredensgade 28, Århus, er uddannet i Tyskland, hvor sliber og knivsmed stadig er et fag.

Strygejernet er sat til side, og Gunver Nielsen, Århus, bruger nu udelukkende pressemaskine.

Gamle servicefag er ved at forsvinde

Det bliver stadig mere besværligt at være forbruger, for der bliver længere mellem skomagere og rullekoner

Fru K. Vinther Kristensen er glad for midi og maxi, for de nye længder har igen fået forbrugerne til at sy selv, og så er der brug for at få slået knap-

Af Lisa Vibe-Hastrup

Nogle service-fag er ved at blive affolket.

Endnu hænger de ældre ved, men når de holder op, er det ensbetydende med, at butikken lukker. Der er ikke unge, faglærte til at føre den videre, for den tekniske og økonomiske udvikling har i den grad udhulet indtjeningsmulighederne, at unge ikke er interesserede.

For 10 år siden var der omkring 100 skomagere i Århus. I dag er der 58, og i løbet af 1971 bliver der endnu færre.

Men der er heller ikke brug for så mange, siger oldermændene for Århus Skomagerlaug, Jørgen Mikelsen, Frederiksgade 50. Der slides ikke så mange skosåler i dag, folk kører for meget og går for lidt, de er jo ikke til at slæbe ud af en bil eller ned fra en knallert.

Alligevel er der nok at bestille til

en kjole, skjorte og flip, når det koster ca. fire kroner at få den maskinstrøget, og den oven i købet bliver pænere på maskinen.

Fra de første nylon og strygefri skjorter kom i handelen, er det gået

støt tilbage for de små vaskerier, der var specialister i den fine og nænsomme behandling af linnedtøj.

Gammeldags barbering sjælden

Til svendepreven skal barber- og friserlæringer beherske ca. 25 forskellige discipliner, hvoraf de kommer op i otte tilfældigt valgte. En af dem kan godt være barbering med sæbeskum og kniv.

Alligevel er det for en kunde kun muligt at blive barberet gammeldags på ca. 25 af Århus' 150 herresaloner.

På de resterende klares barbering med en el-maskine og selvbetjening.

— Det er udelukkende tænkt som service over for tilreisende, der måske har glemt barbermaskinen, fortæller oldermændene for Århus Frisør-laug, Kaj Kessel, Sdr. Allé 10. Det er en gratis service, mens en kniv-barbering koster mellem fem og syv kroner.

Kun én skrædderlærling i Jylland

Hver gang en skræddermester holder op, betyder det, at forretningen bliver lukket. Der er nemlig ingen til at overtage den, for konfektionsindustrien har slået erhvervet ud.

— For øjeblikket er der én skrædderlærling i hele Jylland, fortæller skrædderlaugets oldermænd, I. C. Christensen, Guldsmædgade 34, Århus.

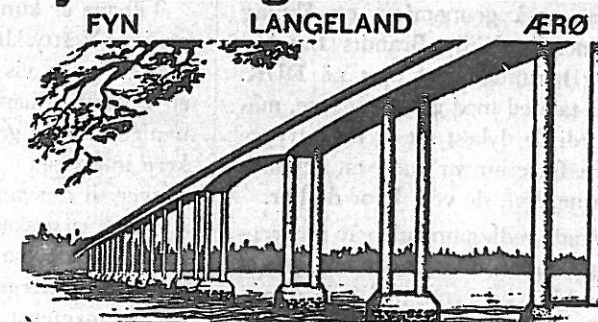
Det varer altså ikke ret mange år, før skrædderfaget helt uddør, og allerede i dag er det så galt, at skræddermestre kun påtager sig at reparere og vedligeholde det tøj, de selv har syet. Vi er nødt til at sige nej til alle andre reparationer, siger I.C. Christensen, for vi kan ikke skaffe arbejdskraft.

Konfektionsindustrien har overtaget skrædderens arbejde, for på fabrikken er der mulighed for den rationalisering, som skræddermesteren ikke kan gennemføre i den mindre virksomhed.

Ost med garanti

OST fra NØRGAARD

Fyn - Langeland - Lolland

Svendborgsund- og Langelandsbroerne giver gode muligheder

for hurtig befordring mellem Fyn og Langeland

Og til: Spodebjerg-Nakskov-ruten

Rudkøbing-Marstal-ruten

Lohals-Korsør-ruten

Sjællider: Se sejlplanen eller rejseplansplan 1540, 1554 og 1555

Pladsbestilling for autobiler ved ekspeditionerne

Villy Larsen er skrædder i firmaet I. C. Christensen, Guldmedegade 34, Århus, hvor der ligesom på mange andre værksteder kun reparerer det tøj, som firmaet har syet. Det er ikke muligt at skaffe arbejdskraft til andre reparationer.

Håndskomager Einar Jensen, Thorvaldsensgade, Århus, arbejder ved pudsemaskinen. Der er i dag ca. 60 skomagere i Århus, for 10 år siden var der omkring 100.

svendegilde er gode på grund af mekaniseringen, der nu kan klare en del af det, der tidligere var håndarbejde.

Da Jørgen Mikkelsen kom i lære i 1920 var der ca. 5000 skomagere i Danmark. I dag er der 800 organiserede. Dengang var det ikke ualmindeligt, at en mester havde 10-12 svende, i dag har han ikke engang en lærling. I århundredets begyndelse tjente en skomager mere end en snedker eller en tømrer. Nu er det omvendt, og i mindre bysamfund er der så lidt at bestille, at skomageren ikke kan leve af det.

Til gengæld har rejsebudet fået mere at bestille. Nu skal han nemlig også tage sko og støvler med til forsalg hos skomageren i den større by.

Kun selvlærte slibere

De faglærte slibere, der i dag findes i Danmark, kan tælles på fingrene, og der bliver ikke oplært nye, for faget som sådan hænger frit i luften, og der er ingen fagskole. Fremtidens slibere bliver altså fingernemme håndværkere, der måske har uddannelse som maskinarbejdere.

Sliber og knivsmed er derimod stadig et fag i Tyskland, hvor H. Schwertfeger, Fredensgade 28, Århus, er uddannet, og hvor fagdygtigheden specielt i egnen omkring Solingen er meget høj.

Strygefri verden

For år tilbage skulle alt sengelinned og alle dyge rulles. Mange moderne tekstiler er strygefri. I Århus telefonbog 1970 er der numre til ca. 40 rulleforretninger, men de 10 af dem er lukket i årets løb.

De resterende har til gengæld mere at bestille end de kan overkomme, og kunderne kommer langvejs fra, både fra forstæderne, fra stationsbyer og større landsbyer.

Fru Johanne Jansmark, Willemoesgade 47, Århus, foretrækker stadig den gammeldags koldrulle med sten, hvorpå hør kan rulles, så det bliver blankt som silke, hvorimod det bliver glansløst på en varmrulle.

— Mange af mine kunder kommer fra ejendomme, hvor der er vaskeri med varmrulle i kælder, fortæller hun, for hvis det strygefri skal rulles, skal det være på en koldrulle.

Johanne Jansmark giver ikke alene de strygefri tekstiler og de mange hjemme-ruller skylden for, at rulleforretningerne må lukke. Efter hendes mening er det også momsregnskabet, der har slået mange ud. Arbejdet er så uoverkommeligt, at fridagene skal tages

til hjælp, og så foretrækker man at lukke.

Hjælp fra

midi og maxi

I dag er der kun en virksomhed i Århus, hvor man kan få slået knapper og syet knaphuller, mens der for få år siden var 10-12 steder. Da det blev almindeligere at købe konfektioneret tøj end at lade det sy, måtte mange af forretningerne lukke.

— Men nu har midi og maxi givet os ekstra arbejde, fortæller fru K. Vinther Kristensen, der driver plisse-forretning i Borgergade 3, Århus. Mange forbrugere bliver nødt til at sy selv, hvis de skal have råd til at være med på den nye mode, og det giver arbejde både med knaphuller, knapper og bæltter.

Begrebet fransk vask og stryging eksisterer ikke mere. I hvert fald ikke i Århus, hvor den sidste virksomhed lukkede for nogle måneder siden. Mode og nye tekstiler har gjort det unødigt at stryge med jern.

— Der kan gå måneder mellem, at strygejernet er fremme, siger fru Gerda Nielsen, SB-vask, Vesterbro Torv, der har lært fransk vask og stryging under anden verdenskrig, men nu næsten udelukkende bruger strygemaskine.

Der er ingen forbruger, der vil betale 10 kr. for at få håndstrøget

luk døren op
for et
nyt køkken

- kan indpasses i alle rum

Kan Deres store barn ikke holde sig tør?

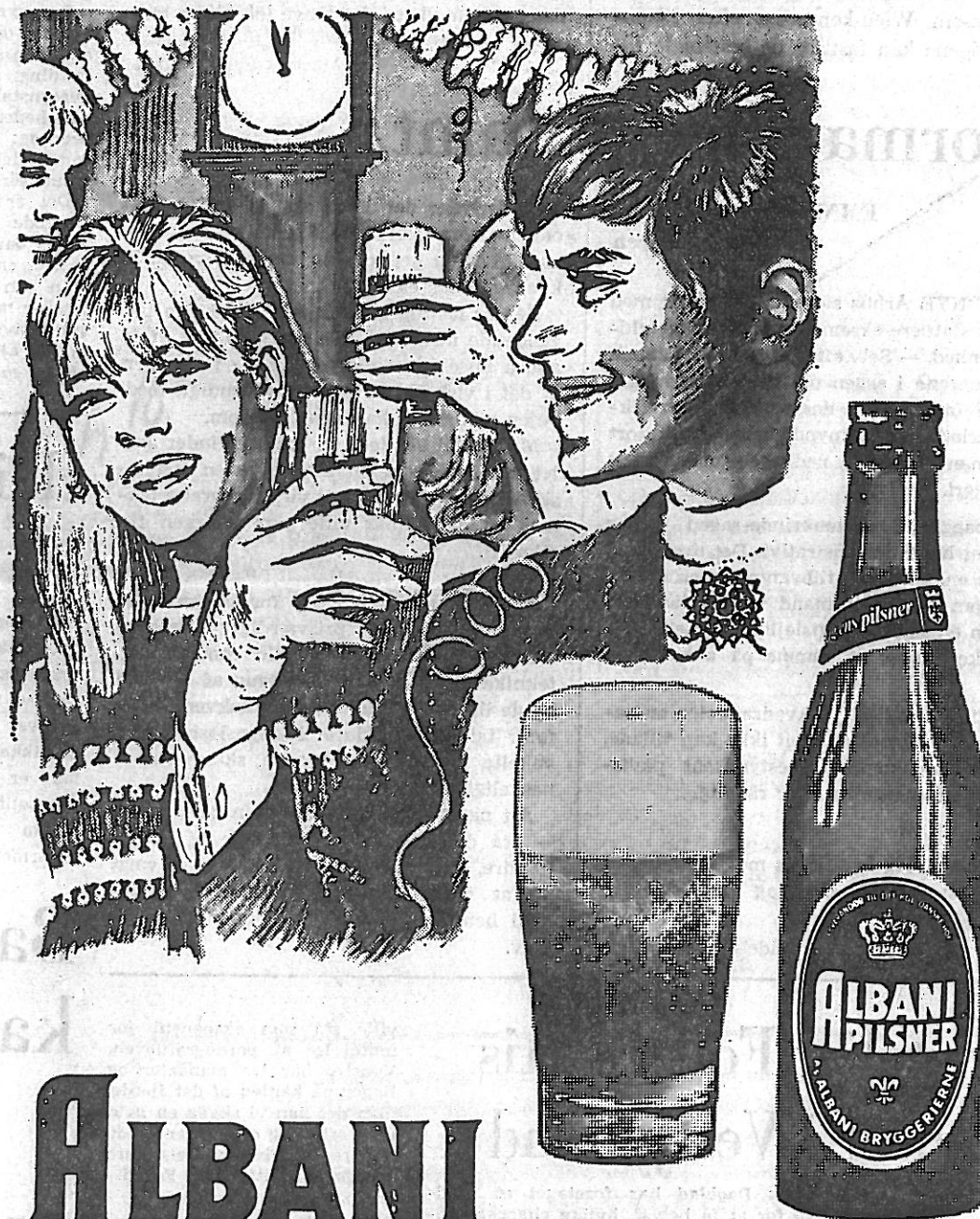
Ring eller skriv efter gratis brochure over special plasticundertøj og sengeudstyr. Føres også til voksne.

Fa. Gudrun Nielsen

Sct. Paulsgade 26 - 8100 Århus C. - Tlf. (06) 13 20 03

Lohals (09) 55 12 77 Korsør (03) 57 06 66
A/S SYDFYENSKE DAMPSKIBSSKAB - SVENDBORG
Tlf. nr. (09) 21 30 19

- helt i forgrunden...

ALBANI

- med den rigtige pilsnersmag